

МОСТ КЪМ ДОБРИНАТА

Емилия Михайлова Алексова-директор на ЦДГ"Брезица" гр. Брезник

„...Защо ли нещата трябва да се променят? - прошепна Прасчо.

Пух помисли, помисли и каза:

- Така имат възможност да станат по-добри”

из „Мечо Пух” на Алън Милн

В днешния динамичен свят, в условията на икономическа, финансова и социална криза, сякаш забравихме да се усмихваме. Онова, което ни залива, движейки се сред хората е умора, апатичност, напрегнатост, негативизъм. Липсват ведрите, усмихнати лица, излъчващи спокойствие, удовлетворение и оптимизъм.

Ценностните добродетели и ориентации изчезнаха някъде и на тяхно място се настаниха негативната информация, чалга музиката и черната хроника. Замисляли сте се как растат и се формират децата в тази действителност. Децата се раждат чисти и невинни и всички ние сме длъжни да изградим у тях позитивна нагласа и позитивно мислене, да формираме ценностни качества и добродетели, да ги научим да се обичат и да обичат другите, да се стремят към доброто, да вярват в него, да търсят приятели и да бъдат такива.

Това е толкова лесно, стига да го пожелаеш. Достатъчно е ние възрастните, независимо в коя област работим и каква длъжност изпълняваме да подходим съвсем съзнателно и целенасочено към това. Никога не трябва да забравяме, че нашите действия, поведение и взаимоотношения са модел за децата, те просто са продукт на реалната действителност.

И ако искаме децата да бъдат ведри, слънчеви, усмихнати, да вярват в доброто, да бъдат приятели, да казват „Обичам те” е необходимо да създадем условия, това да се случва и да ги потопим в такава действителност. И то не само в детската градина, а и в училището, парка, в магазина, във всички места и институции, които заобикалят децата, т.е. ние всички трябва да бъдем такива. Така ще бъдем полезни не само на децата, но и на нас самите. Напълно осъзнавам, че трудно можем да преодолеем кризата така, но със сигурност ще направим живота си по-добър и по-позитивен.

Идеята да изградим „Мост към добрината” се роди след едно занимание за добрината, проведено в подготвителна група. Мен ме порази въздействието, което то оказа върху децата и последвалото им поведение. Осъзнах, че ние учителите сме воители, които всекидневно трябва да водим битки срещу надзъртащото насилие, униение, страха, невежеството и апатията, като основни съюзници трябва да са ни : Обичта, Усмивката, Прегръдката, Целувката, Добрината, Родителската подкрепа, Вярата, Любовта.

Първоначално приложихме идеята в спектакъла „Приказка за добрината” по случай деня на детето /01.06.2010г./, който по традиция вече 14 години отбелязваме на голяма сцена с участието на всички деца. Впечатляващото тук е, че в продължение на един час децата с много жар, енергия и ентузиазъм отправяха чрез песни и танци послания към възрастните да бъдат добри, да се обичат и да бъдат приятели. Темата въздейства изключително благоприятно и върху децата /в игрите си постоянно включваха Добрината-героиня от спектакъла/ и ги превърна в по-добри и по-всеоedayни приятели.

Осъзнавайки огромната роля, която има съзнателната и целенасочена работа за формиране на чувство за обич и доброта у децата целия педагогически колектив реши да изградим „Мост към добрината”, като си поставихме следната *главна цел* : „Засилване на възпитателната роля на детската градина за формиране на ценностни качества и ориентации у децата, свързани с чувството за българската идентичност,

чрез откриване на доброто, обичта, приятелството, уважението и съпричастността”.

Главната цел декомпозирахме в сл.задачи:

1. Изграждане на позитивна педагогическа среда, стимулираща приятелската взаимопомощ, добрите дела, обичта и стремежа да бъдеш полезен.
2. Чрез формиране на ценностни качества и ориентации да се тушира агресията у децата.
3. Да се окаже конкретна помощ на учителите и родителите за теоретичното и практическо приложение на проблема.
4. Приобщаване на родители и партньори към „Мост към добрината”

На второ заседание на педагогическия съвет за учебната 2010/2011г. приехме годишен план за дейностите към „Мост към добрината” по месеци, ясно осъзнавайки , че *децата научават това, което са изпитали*, т.е. планирахме дейностите така, че децата пряко да взимат участие и да са главните действащи лица.

Проведохме анкета на тема „Мост към добрината” с родителите, проследявайки техните мнения, предложения и очаквания, с които се съобразихме в нашата работа.

На 01.октомври 2010г. почетохме деня на усмивката, който се отбелязва в света първия петък на м.октомври, като запознахме децата с празника и с това, че усмивката е най-добрия подарък за всеки, включително и за самия себе си, тя стопява тъгата, сгръва сърцето и върши чудеса.Запознахме ги още и със световния ден на добротата-13. ноември, като с помощта на куклени етюди, приказки и разкази предположихме децата да погледнат „извън себе си” и да осъзнаят ,че дарявайки нежност и доброта , правейки добри дела доставят радост не само на другите, но и на самите тях. Децата разбраха, че усмивката и добрите дела печелят приятели, карат ги да се чувстват по-добре и по- щастливи.

Не пропуснахме да запознаем децата и с деня на прегръдката – 21.януари и деня на целувката-06.юли, като използвахме практически ситуации, в които децата споделяха своите усещания и настроения, съпоставяйки ги на усещанията от негативни прояви.

Много вълнуващи и впечатляващи останаха практическите ситуации в подготвителни групи „И голямото приятелство си има малки тайни”, в които говорехме с децата за обичта и приятелството, използвайки интерактивната игра „Пътечки на приятелството”, която сподели с нас Евелин Райман-експерт по предучилищно възпитание от Германия, която гостува в детската ни градина три седмици, като обучава и квалифицира учителите, запознавайки ни с немския опит.

За да можем да акцентираме върху тези добродетели ние решихме да създадем тематични дни в седмицата, като всеки ден има правила, които са *задължителни не само за децата, но и за персонала, родителите и всеки, който се докосва до детската градина*.

- Ден понеделник-ден на усмивката-да подарим най-малко 5 усмивки от сърце
- Ден вторник-ден на целувката-да подарим поне една целувка на близък човек
- Ден сряда-ден на прегръдката-да прегърнем от сърце поне двама човека
- Ден четвъртък-ден на добрите дела-да направим поне едно добро дело за деня
- Ден петък-ден на обичта-да кажем ”Обичам те” поне на един човек
- Ден събота и неделя-ден на семейството-помагай и играй на воля с мама и тате

Изработихме постери с тематичните дни и правилата към тях и ги поставихме на входа, така че всеки, който влезе в детската градина да се запознае с тях и да ги спазва.Всяка сутрин деня на децата започва с разговор, за това как е преминал вчерашния ден, спазваха ли правилата, както те така и родителите им, как са се чувствали, харесва ли им или не и т.н. Радващото тук е, че децата все повече разбираха същността на правилата и все по-често демонстрираха съпричастност, добронамереност и приятелски взаимоотношения в общуването помежду си. Доминацията и агресията започнаха да отстъпват и на тяхно място трайно се настаниха приятелството, взаимното

разбирателство, спокойната и ведра атмосфера. Всичко това повлия и на самия колектив, колегите станаха по-усмихнати, по-спокойни, по-лъчезарни и по-удовлетворени. Изследвания на психолози от Япония и САЩ са установили, че човек се чувства по-добре, когато прави добрини. Хората, които дават израз на своята благодарност, проявяват нежност и други добри чувства към останалите в обикновени делнични ситуации, се чувстват по-добре, животът им е по-хармоничен и те гледат на света с по-голям оптимизъм. Когато човек прави добри неща за другите, мозъкът му изработва по-голямо количество ендорфин, известен като хормон на щастието. От своя страна пък учените от Мичиганския университет смятат, че добрите хора боледуват по-малко и по-дълго живеят. Отзивчивите хора, твърдят изследователите, живеят средно с девет години повече, вероятно, защото имат по-добър имунитет и по-здраво сърце.

Следвайки заложеното в годишния план и във връзка с деня на християнското семейство 21.ноември обявихме седмица на семейството, която бе запълнена с множество дейности /изложби, естетика, посещение на църква и др/, като най-мащабна бе „Бързо, лесно, вкусно с мама и тате”, където децата разбраха, че няма нищо по-важно от семейството, че то трябва да се пази и зачита, че мама и тате са най-добрите ни приятели. Всяко дете отправи специална благодарност към мама и тате затова, че ги има и заявявайки колко много ги обича и че ще се грижи за тях.

Следвайки главната цел да формираме ценностни качества и ориентации запознахме децата, че на света има много други, които се нуждаят от помощ и подкрепа и е много благородно да се помага при нужда. Използвахме възможността, която ни даде фондация „София”, която се представяше пред обществеността в града, с цел събиране на помощ за деца с увреждане, където децата поздравиха участниците, пожелаха успех на инициативата и раздадоха послания за щедрост на присъстващите и така дадоха своя принос в благотворителната вечер.

За да стимулираме стремежа на децата да правят добри дела, да проявяват състрадателност, уважение, грижа и подкрепа организирахме коледна благотворителност „Да дарим радост”- изработване на картички и сладки за самотни възрастни хора. Много дълго и обстойно децата бяха запознати с това как трябва да се грижим за възрастните хора, от какво имат нужда те, как да ги направим по-радостни и по-щастливи. Децата от втора група приготвиха сладки за г-жа Петрова-пензионирани детска учителка и лично ги занесоха в къщи, пожелавайки й здраве и благодарейки й за всеоedayния труд и обич, които е дарила. Децата от подготвителните групи с много любов приготвиха коледни сладки и картички за възрастните хора от старческия дом в града, като ги предадоха на ръководството му, изпрацайки по тях и своите усмивки, целувки и пожелания за весела Коледа и щастлива Нова година. Децата дариха много радост и на работещите в община Брезник и на случайни минавачи, суровакайки ги за Коледа, благославяйки ги за успешна и благодатна Нова година и отправяйки молитва всички хора по света да бъдат здрави, усмихнати и щастливи.

Много вълнуващи и запомнящи са „часовете по доброта”, в които акцентирахме върху отделните добродетели, търсехме приятели, казвахме вълшебни думи, канехме гости да споделят направени добрини и определяхме правила на доброто поведение.

Формирането на ценни качества и ориентации не може да не акцентира и върху националната гордост и националното самочувствие. А какъв по-добър пример за това от делото и родолюбивите завети на Левски и красивата ни природа, от примера на националните ни герои и будители. Във връзка с националния празник 03.март децата от подготвителните групи се потопиха във възрожденска България, пяха и рецитираха възрожденски песни и стихове и си пожелаваха някой ден и те да прославят България.

Във връзка с баба Марта децата от подготвителни групи наново си припомниха за това, как да се грижим за самотните и възрастни хора и изготвиха мартенички за всички възрастни от старческия дом в града, като ги предадоха на ръководството с много любов и желание и с убеждението, че и този път ще дарят радост и наслада.

Колко обич и колко благодарност отправиха децата към своите майки за техния празник - 08.март можем да разберем, когато погледнем в детските очи при споменаването на думичката „мама”. Уважението, признателността и обичта към нея струяха от всяка клетка на децата и запълваха цялото пространство. Пожелавам на всяка майка да изживее подобни мигове.

След като почти цялата учебна година целенасочено и съзнателно работихме за формиране на ценни качества и добродетели, използвайки всеки удобен момент за това, решихме, че е добре да разберем как децата си представят доброто, пресъздавайки го в картина „Аз нарисовах доброто”. Останахме изключително доволни от резултата, тъй като всички се справиха с лекота-рисуваха приятелите си, моста на добрината, дъгата на добрината, усмихнатото слънце, влюбеното сърце, цветните пеперуди и др. Цветовете и багрите говореха, че децата са на ясно и се чувстват добре в тематиката, наслаждават се на резултата и изпитват удоволствие и удовлетворение.

Виждайки резултатите от работата си преценихме, че за да има нашата инициатива траен ефект е необходимо да привлечем не само родителите, но и всички институции, с които партнираме. Във връзка с това в края на м.април 2011г.организирахме дискусия-кръгла маса „Мост към добрината”, на която поканихме народния представител Ирена Соколова, представители на областна администрация Перник, на училищата и детските градини от област Перник, община Брезник, РИО на МОМН-Перник, РЗИ, Инспекция по труда, фондация „София”, много родители. Това бе една среща, в която приятелството, обичта, усмивките и ведрото настроение стоплиха всички сърца и ги отвориха за добри дела, среща, която всеки присъстващ ще помни завинаги, отнасяйки със себе си усещането, че всички ние, заедно можем да направим света наистина по-добър за нашите деца. Основното мото на срещата бе „*МОСТ КЪМ ДОБРИНАТА-ПРЕДАЙ НАТАТЪК*”- т.е.присъстващите, запознавайки се с нашата инициатива да я прегърнат и да запознаят свои колеги и партньори, които също да я предадат нататък. Децата предадоха послания към всички участващи институции-Народното събрание, РИО на МОМН, община Брезник и др., с надеждата, че един ден ще заживеем в свят, в който обичта, усмивките, добрите дела и приятелството ще господстват и ще диктуват бъдещето. Ще бъде изключително щастлива, ако инициативата се разрасне и намери приложение в други детски градини, училища и институции.

Без да твърдя за изчерпателност в изложението смятам, че съм засегнала по-съществените моменти в изграждането на „Мост към добрината”. Доколко и как сме си свършили работата времето ще покаже. Важното е , че се докоснахме до сърцата и душите на нашите деца и посяхме семената на ценните качества и добродетели, които ще зреят през целия им живот.

От цялостната ни работа и постигнатите резултати бих определила сл.изводи:

- 1. За да формираме ценностни качества и ориентации у децата е необходимо самите ние - учители, родители, общественост да притежаваме такива, като бъдем добър модел за подражание.*
- 2. Необходимо е изграждането на позитивна среда, стимулираща обичта, добрите дела, приятелските взаимоотношения, стремежа да бъдеш полезен.*
- 3. Формирането на ценностни качества и добродетели не трябва да се оставя на случайността, а трябва да бъдат насърчавани и запечатани в детското съзнание, чрез целенасочено педагогическо взаимодействие.*

Предизвикателство и голяма отговорност е да можеш да моделираш характери и поведение, да формираш представа за света около теб, работейки с деца в крехката и деликатна предучилищна възраст. А да получаваш много обич всеки ден е наистина богатство и награда за труда ни. Изграждането на „Мост към добрината” продължава и през тази учебна година, в която ще честваме 50 години ЦДГ”Брезица” гр.Брезник.